

Ecodesign

Het begrip Ecodesign is bepaald niet nieuw. Al eind jaren '80 van de vorige eeuw heeft het ministerie van Economische Zaken deze term in Nederland geïntroduceerd. Ecodesign is een aanpak om de milieu-impact van producten gedurende hun hele levenscyclus te verminderen, van ontwerp tot verwijdering.

Destijds was de veronderstelling dat maar liefst circa 80% van de milieugevolgen van een product worden bepaald in de ontwerpfase. Het idee is dat ontwerpers dus een grote rol kunnen spelen bij het terugdringen van de milieubelasting van producten. Uit eigen ervaring moet ik helaas erkennen dat dit een zware overschatting is. Door de inzet van ontwerpers en bedrijven is de milieu-impact van producten en verpakkingen wel degelijk behoorlijk gereduceerd, zeker wat energiegebruik betreft. Belangrijke stimulator hierbij was de eerste Europese Ecodesign richtlijn uit 2009, die vooral gericht was op energieverbruikende producten. Denk aan het verbod op gloeilampen en de verplichte energielabels op koelkasten en wasmachines.

Wat we ook zien is dat de winst van deze energiezuinige producten grotendeels teniet wordt gedaan door extra consumptie. Neem de huidige 'autobesitas' trend van elektrische SUV's. Ook de onstuitbare opkomst van AliExpress, Shein en Temu laat zien dat nieuwe goedkope producten vaak aantrekkelijker zijn dan langer gebruik, hergebruik en reparatie van de spullen die we al hebben. Duurzame producten zijn vaak duurder dan gangbare producten. Daardoor spreek je met ecodesign slechts een kleine groep gebruikers aan. Het goede nieuws is dat de groep duurzame consumenten wel langzaam maar gestaag toeneemt. Voorbeelden zijn het groeiende aantal flexitariërs en het succes van Kipster, Seepje, Auping, Fairphone, Swapfiets, Appel & ei, Vinted en Marktplaats.

Nu, 35 jaar later, is vanuit Europa strenge regelgeving op komst. De ESPR, ofwel Ecode-

sign for Sustainable Products, bouwt voort op de succesvolle Ecodesign-richtlijn. De ESPR zal diverse productgroepen gaan omvatten, zoals textiel, schoenen, meubels, verf, chemicaliën, elektronische producten, banden, etc. De nieuwe regelgeving stelt minimumeisen als het gaat om recycleerbaarheid, duurzaamheid en het recht op reparatie. De ESPR verplicht bedrijven om de vernietiging van onverkochte consumptiegoederen te melden. De vernietiging van onverkochte textiel wordt zelfs helemaal verboden. En elk product krijgt een digitaal paspoort met allereerste informatie.

'Nieuwe EU-regelgeving verplicht de vernietiging van onverkochte consumptiegoederen te melden'

Gaat de ESPR de langverwachte verandering in gang zetten richting een klimaatneutrale en circulaire economie? Ik ben zeker hoopvol omdat het bedrijven dwingt om de milieupact van hun producten te berekenen en transparant te maken. In combinatie met de CSRD en duurzaam inkopen, zal dit ervoor gaan zorgen dat producten stap voor stap duurzamer gaan worden. Wijzelf zijn echter de grootste succesfactor voor deze transitie. Wij moeten de omslag maken van kooplustige consument naar bewuste gebruiker. Kortom, verwacht niet te veel van ons ontwerpers. Kijk ook wat vaker in de spiegel en vraag je eens af of je een nieuw product wel echt nodig hebt. ●●●

SIEM HAFFMANS,
STRATEGISCH
ADVISEUR
CIRCULAIRE
ECONOMIE